

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR, ION MONTANI.

Lei ex.

2 Lei ex.

Manevrele

Arad, 24 Sept.

...ele dintăi frunze galbene vin
și manevrele. De când e lu-
atele noastre din Ardeal și
s'au bucurat de manevre, —
de cele de toamnă. În curți
fierbe, mustul curge spumos
baie, cuptoarele coc pâinea cea
clăcașii porumbului alungă
noptilor lungi, cu glume,
și cântece, până după cân-
pocoșilor. Fânul proaspăt prin-
dă culcuș dulce pentru toată

mic procent de atrocități în uriașul
vârtej de sânge. În secuiime, când
au intrat primele unități ale armatei
noastre, populația a primit cu lacrimi
de fericire pe copiii noștri, — atât
de mult suferise de barbarismul
trupelor germane și ungaro-austriace
Azi armata română se mândrește
cu-o disciplină morală fără pereche.
Comandanții ei au înțeles să facă
din ea un exemplu al civilizației în
aceste părți de lume.

Cerem deci pentru acest suprem
organism al demnității noastre
naționale stima și încrederea și din
partea concetățenilor noștri de altă
rasă. Din partea populației româ-
nești nu cerem nimic, pentru că ea
și va arăta și de data asta ca în-
totdeauna frumusețea seculară a suflet-
ului: dragostea și încrederea.

Reluarea tratatelor româno-ungare

Ministrul Ungariei la București a inter-
venit pe lângă guvernul român pentru re-
luarea lucrărilor comisiei româno-ungare
întrerupte de câteva luni.

Se știe că aceste lucrări privesc chesti-
unile în litigiu între ambele țări cari de-
curg din aplicarea tratatelor de pace.

Misiunea dlui Tătărescu

Dnii miniștri I. Inuleț și G. Tătărescu
s'au înapoiat azi din Basarabia, unde îm-
preună cu d. general Ștefănescu, comandantul
jandarmilor, care au întreprins o amănunțită
anchetă asupra celor petrecute la Tatar Bu-
nar.

D. G. Tătărescu va expune rezultatele
acestei anchete membrilor guvernului în consi-
liul de miniștri care se va ține mâine dimi-
neață.

Intocmirea noului buget

Vineri la ora 9 dim. comisia centrală
pentru coordonarea lucrărilor comisiilor
mixte ale departamentelor își va relua ac-
tivitatea intrându-se la ministerul de fi-
nanțe în prima ei ședință de după va-
canță.

Cu acest prilej comisiile mixte departa-
mentale vor prezenta rezultatul lucrărilor
efectuate până la acea dată, în vederea
coordonării serviciilor, repartizării perso-
nului și a necesităților în conformitate cu
proiectul de buget pe anul viitor.

Ministerul de finanțe a invitat toate ce-
lelalte departamente, ca până la finele lunii
curente, să depună un buget de execuție de
detaliu, care va forma temelul pregătitor
pentru întocmirea noului buget pe 1925.

Plantele și muzica

NOTE

Arad 24 Sept.

„Plantele — scrie Molteni — nu sunt insensibi-
bile în ce privește muzica. Cel puțin așa afirmă
și crede un neam, naturalistul Kellner. Acest
profesor l-a cântat unei ia-onii o samă de bu-
cați din Haydn și ne asigură că floarea, după
câteva „bis-uri își deschise mai tare caliciul.
Experiența aceasta l-a încurajat și la îndemnat
să studieze această problema importantă „vibra-
țiile muzicale ce efect au ele asupra vitalității ve-
getale?”

Profesorul Kellner susține că, după repetate
probe, a reușit să-i dea nouă vitalitate unei micl
plante, unei roze de Damasc care sta să moară.
Muzica, după părerea lui, are o vibrație al
cărui ritm e, fără îndoială, în armonie cu minu-
tutul ritm vital al întregului univers: aceste vi-
brații trebuie să aibă influență asupra tuturor
formelor de viață, dacă nu altcum, cel puțin ca
efect fizic.

Experiențele recente ale unui horticultor pari-
zian, vin să întărească afirmațiile profesorului
neamț. Horticultorul a sunat un „jazz-band”
garaofelor și ciclaminelor. Rezultatul acestor ex-
periențe, după cum scrie „Piemonte”, a fost
dezastruos pentru „jazz-band”, deoarece florile
dădeau impresiunea că tremură și că se întor-
ceau spre partea opusă a celeia de unde venea
muzica. Gazeta pariziană care a dat cele dintăi
informații despre aceste interesante experiențe
ale horticultorului, avertizează lumea să evite
de-a ținea pian în vecinătatea piețelor de flori,
pentru a nu tulbura sufletul sau, în tot cazul,
trupul garoafelor duse la vânzare.

Influența muzicii asupra florilor ar trebui să
fie deci foarte probată cu aceste experiențe.
Acum, ar trebui să se facă un studiu amănunțit
asupra felului de muzică potrivit fiecărei flori,
nu pentru a le procura căldura torturii, ci pentru
a le da senzații plăcute.

„Jazz-band”-ul, după cum se vede, e detestat
chiar și de plante. Dar cu toate acestea, în so-
cietatea așa zisă — bună, „jazz-band”,-ul e foarte
agreat. Poate și între plante, vor fi unele de
natură foarte inferioară, care, eventual, ar mi-
stui această grosolană pseudo muzică.

Certurile confesionale din Ardeal

Ziarul „Unirea” din Blaj publică urmă-
torul ordin dat administrației din Transil-
vania de către d. R. Franasovici, subse-
cretar de stat la interne:

Domnule Prefect,

Ne-a venit la cunoștință că unii
funcționari administrativi din Transil-
vania se amestecă în chestiuni cu ca-
racter religios-bisericesc, făcând chiar
propagandă între credincioșii bisericii
unite pentru a trece la biserica ortod-
oxă română și pricinuind astfel fră-
mântări și tulburări mari confesionale,
potrivnice intereselor supreme de stat.

În greua misiune de consolidare
națională, guvernul, ca îndrumătorul
vieții noastre publice, stă sub stăpâ-
nirea unei supreme cerințe: Consoli-

darea statului român în noile sale
fruntării. El nu poate admite deci în
vremurile de azi lupta confesională
între membrii celor două biserici na-
ționale. Funcționarul administrativ, ca
orice alt slujbaş al statului, trebuie să
fie în îndeplinirea rolului său în tre-
burile publice un organ de imparțial-
itate și obiectivitate, spre a nu jigni
nici sentimentele cetățenesti și nici
sentimentele religioase ale vreunui ce-
tățean pacinic.

În consecință ordonăm ca funcțio-
narii administrativi să nu participe,
sub nici un cuvânt, la nici un fel de
mișcare confesională, ce se manifestă
în timpul din urmă în diferite părți
ale Transilvaniei și cu deosebire în
luptele ce au început între cele două
biserici naționale.

Comunicându-vă cele ce preced, avem

onoare a vă ruga să luați măsuri, ca
organele în subordine din județul dv.,
să observe și să anunțe ministerului
cutilor, fără întârziere, orice mișcare
de caracter confesional, luând din
parte-vă măsurile convenite, pentru a
impiedica acte de forță, față de vre-o
confesiune și îndrumând autoritățile
administrației locale să observe cu cea
mai mare stricteță imparțialitatea ce-
rută organelor statului chemate să
apere deopotrivă interesele tuturor ce-
tățenilor, fără deosebire de limbă și
confesiune.

Orice abatere dela acest ordin va
avea ca urmare chemarea la răs-
pundere a celor ce s'ar face vinovați
de neurmărire.

Subsecretar de stat:

(ss) FRANSOVICI

Conferința înfrățirii popoarelor prin biserici

— Ziua I-a —

Sinaia, 24 Septembrie

Azăzi s'a deschis aci conferința Alianței
pentru înfrățirea popoarelor prin biserică.

La orele 10 dimineața starețul și clerul
mănăstirii Sinaia a oficiat un tedeum. Dela
biserica s'a trecut în sala bibliotecii mănă-
stirii unde s'a deschis prima ședință la
care au luat parte delegații ai tuturor țări-
lor ortodoxe, afară de Rusia.

Președinte este delegat pâr. archim. Iuliu
Scriban, care a salutată delegații, în româ-
nește, apoi a ținut o cuvântare în limba
franceză, arătând că această conferință are
de scop găsirea modalităților de a ajunge
la o mai repede înfrățire și armonizare a
popoarelor pe baza ideilor religioase cre-
știne.

R. RAMSAY, secretarul general al Alian-
ței universale, declară că se simte fericit că
poate lua parte la o întrunire a multor po-
pore, cari deși ca națiuni au scopuri dife-
rite, în viață totuși au și un punct comun:
religia creștină, care poate să le aducă o
spulberare a tuturor dușmăniilor și să creeze
o pace eternă.

D. dr. APINKSON, delegat american, ex-
pune greutățile pe care le îndură „Alianța
pentru înfrățirea popoarelor prin biserică”
pentru propagarea principiilor ei în Ame-
rica și exprimă încrederea în obținerea unui
frumos succes deoarece America vede cu
ochi buni această activitate.

SIR DICKINSON în cuvinte calde îndeamnă
pe delegații popoarelor să facă tot sacrifici-
ul pentru a putea obține pacea între popoare.
Dsa spune:

„Am văzut cimitirul comun din Sinaia,
unde dorm împreună somnul de veci soldații
români, unguri și germani și mă gândesc că
dacă cei morți pot sta în pace unii lângă
alții, suntem obligați a crea și pentru cei
vii o posibilitate de trai în armonie și iu-
bire”.

D. deputat dr. ȘTEFAN BOGDAN salută

delegații în numele guvernului român și pro-
mite, tot în numele acestuia că Alianța va
avea tot concursul ca să se poată desvolta
în libertate și cu ușurință la noi.

Ședința de după amiază

La ordinea de zi: Chestia minorităților
în Statele balcanice, comunicare făcută de d.
dr. Ramsay din Anglia. Dsa spune că a că-
lătorit în toate țările balcanice în scopul de
a cunoaște mai de aproape situația politică
și religioasă a acestor țări. Acolo sunt 2
feluri de minorități: Sunt minorități sub
raportul rasei și sub raportul confesiunii.

În România, Constituția cea nouă a asu-
rat completă libertate a cultului divin.
Sunt însă plângeri în ce privește școlile mi-
noritare, în special în ce privește admini-
stratia lor.

România a declarat că primește soluțiunile
Alianței universale din congresul dela No-
visad. Această hotărâre a României arată că
în România chestia minorităților va fi în
mod creștinesc rezolvată.

În jurul comunicării dlui Ramsay, au mai
vorbit delegatul bulgar GURATIEFF (parti-
dul evanghelic), care spune că în Bulgaria
minoritățile religioase sunt foarte bine tra-
tate. Se plânge că bulgarii nu se bucură în
România, Iugoslavia și Grecia de libertate.

Roagă pe membrii conferinței să facă de-
mersuri pe lângă guvernele și conaționali lor.

Răspunde deputatul dr. Ștefan Bogdan și
doctorul V. Ispir, secretar general, arătând
cu date oficiale că, în Dobrogea și Cadri-
later, tratamentul bulgarilor e foarte uman.

Delegatul sârb prof. GEORGEVICI, dela
Universitatea din Belgrad, răspunde delega-
ților bulgari că Iugoslavia nu e obligată
prin nici un tratat internațional să recuno-
ască existența unei minorități bulgare. Nu
înțelege ca aceia cari susțin în mod sistema-

FOILETON

Unde stă norocul

Nimeni nu va contesta influența zodiacă
atât de bine controlată de norocul porcului.
Susțin însă cu tărie, că pe lângă zodiac, no-
rocul omului îl hotărăsc mai ales atribuțele
fizice. Bătrânii spun, că ce ție scris, în
frunte ție e pus. În mod general, socot, că
ce ție scris, ție pus, indiferent, în orice
parte a pozei. Ești urmărit, stăpănit toată
viața de un organ, care te persecută sau te
duce, ca să zic așa, de mână până la moarte.

Urechii departate, cari te compromit din lea-
gân; lungi, care-ți fac rușine; mici, roze
ca niște scoici, cari te bygă în boale. Ochi
negri, adormiți ca grădinile fermecate; mari,
deschiși la poartă nouă; verzi pe cari nu-i
crede nimeni. Apoi nasuri! O, câte varia-
ții de nasuri! Nas în formă de cartof,
care te clasează printre resemnați; berbec-
at, provocător ca un băhtag de hatman;
mic, jovial de călugăr chefliu; spiritual sau
lasă-mă să te las; obraznic, să joi pe pro-
prietar la palme, sau să te așterni la picioa-
rele proprietăresei. Personal cred însă, că
nimic nu influențează mai mult, ca barba,
asupra destinului nostru. Se înțelege că nu
e vorba de barba rară a omului otrăvit la
sufflet, de cea roșie a omului viclean, sau
de barba omului prost, neagră, frizată, geo-

metrică, după care se dau în vânt fetele de
popă. Aceste bărbii nu pot avea decât o
influență meschină, în orice caz, relativă. E
vorba de barba impozantă, tufoasă, care
izvorăște de sub ochi, pompește impetuos la
vale într'o învălmășeală de râuri cu lumini
de argint sau de aramă, ce se pierd spu-
moase, ondulate, risipindu-se în deșertul
burții, în fire moi, subiri, ca niște afluenți
în pânza apelor mari.

Locotenentul Dimoftache, medic veterinar
de județ, a intrat în război cu pelerina și
cu o barbă de patriarh, care l-a protejat
toată campania. El n'a cunoscut primejdia,
nici oboseala, nici frigul, nici foamea. Dor-
mea pe divanuri, era așezat cu evlavie în
capul mesei și a descălicat, pentru a se
urca în trăsura prefectului, care nu se mai
sătura de el. Dimoftache nu credea ochilor,
dar se obișnuia repede, convins că i se cu-
vine. Figura pe lista candidaților, la alge-
rile parțiale și la o revistă, regele vorbi cu
el o secundă mai mult decât cu ceilalți.
Soarta făcuse par'că prinsoare să-l alinte ca
pe un prinț indian. Era sănătos, afacerile
îi mergeau struna și cuvântul său face

primă. Oricine și-ar fi pierdut mințile. Inceză-
tor în răsplata meritului, el însă tăcea liniștit,
plimbându-și privirile peste invidioșii ce ur-
măreau neputincioși prosperitatea lui, minu-
nându-se cu perfidie, lăsând să se înțeleagă
că nu-i a bine atâta noroc pe capul unui
singur om. Dar norocul își vedea de treabă.
Dimoftache se însură la cincizeci de ani cu o
fată săracă, dar de familie, care vorbea fra-
țușeste și cânta la pian; iar ministrul Abisi-
niei, abia recunoscut în capitala Moldovei, îi
dăte ca dar de nunță și pentru că îi
îngrijise un cal negru, cravata ordinului „Ri-
nocerul alb”, pe care Dimoftache o primi cu
o bucurie de copil. Sunt, spun legendele,
daruri păgâne, pe cari le atingi și mori.
Dimoftache n'a murit imediat; avu însă o
inspirație nefeicită: pus s'aleagă între barbă
și plăcerea de a spânzura la gât „Rinocerul”,
sacrifică, cum era de așteptat, dragostea ve-
che, — barba — care-i ascundea decorația.

Privind figura străină ce se'nălța în og-
lindă pe vinele unui gât scofălit, Dimof-
tache nu păru deloc încântat de jertfa ce
facuse. Fiorul ireparabilului îl simțise de
altfel, tot mai puternic, pe măsură ce foar-
fecile bărbierului înaintau mai adânc în barba
lui virgină.

— E bine? întrebă meșterul, privindu-și
opera cu admirație.

— Mai lungă nițel, răspunde Dimoftache
cuprins de panică.

— S'a dus.
— Rade-o, domnule, hotărî menoroșul
cu înconștiența jucătorului, care aruncă și
pâinea neagră după cozonacul pierdut
la masa verde.

Eșind dela bărbier stăci pe stradă exa-
minându-se în vitrine, căutând privirile tre-
cătorilor, jignit că nu-l recunoaște nimeni.
Apoi, cu imina' dinții, se hotărî brusc și
intră emoționat la club.

— Pe cine cătați?
— Nu fii prost.
— Cine sunteți d-voastră?
— Dobitocule!
— Co ... conul Dimoftache!... Vai de
mine! Cum nu, poftiți... Să mă bată D-zeu,
dacă v'am cunoscut.

În salon conversațiile încetară, jucătorii se
opriră privind străinul ogărit ce înainta cu
sfială. Președintele îl întâmpină întrebător,
nedumerit:

— Domnul?
— Dimoftache.
— Ptiu, bată-te să te bată!... [Dar ce-ți
este bre omule, ai înnebunit? Ia priviți, dlor,
bazaconie!

— Hă, hă, hă, hă!...
— Ce-i cu tine bre?
— Parcă-i moartea găinilor...
— Ai găsit ceva în barbă?
— Se poate să faci așa prostie? îi zise,
luând-o deoparte, prefectul.

Mica publicitate

VEICINICA TINERETII ajunge orice femeie, dacă foloseste crema „SERAILLON“ O pregătește Farmacia ROZSNYAI din Arad.

MIFRE cumpără în orice cantitate firmă: Gustav Dürr, Arad.

Cel mai ieftin izvor de procurare la SEHUTZ Arad, Str. Eminescu 28-30, unde e singurul depozit de stufe engleze și de brân cum și toate accesoriile pentru croitorii.

ENGRROSS. TÂRG MARE DE TOAMNA. DETAIL.

la Magazinul de modă ORIENT

ARAD „ Strada Vasile Alexandri (Salacz-u.) „ ARAD

1 metru Stofă de lână pentru dame 130 cm. lată	Lei 165.—	1 m. Stofă pentru palton de iarnă 145 cm. lată	Lei 475.—
1 metru Stofă de lână pentru costum 140 cm. lată	Lei 275.—	1 m. Stofă de lână colorată 150 cm. lată	Lei 295.—
1 m. Stofă de lână p. domni 150 cm. lată	Lei 190.—	1 Plüsch de „Caracul“ 140 cm lată	Lei 190—450
1 m. Stofă de raglan pentru bărbați 150 cm. lată	Lei 290.—	1 Mătasă Marocain toate colorile 100 cm. lată	Lei 320.—
1 m. Lână curată, Camgarn	Lei 450.—	1 m. Mătasă originală crudă culoare drap 110 cm. lată	Lei 245.—
1 m. Stofă engleză, blumarina închisă 150 cm. lată	Lei 550.—	1 m. Mustră de mătasă „Liberty“ 100 cm. lată	Lei 250.—
1 m. Stofă vărgată cu măt. 140 cm. lată	Lei 375.—	Delainuri spălabil, crestone colorate	Lei 23.—24.—

1 metru de pânză bună 42.—, 1 metru Zefir de ață 45.—, Ciorapi de dame din zăbranc francez 98.—, Lei. Blănărie, Veloururi adevărat engleze, Cocimene, Covoaturii engleze, Chifon veloururi, Plüschuri de sil, stufe fine negre și Tegethof. Crepe de chin-uri. **Toate cu preț însemnat redus. Depozit permanent și mare în stufe engleze pentru domni.** — Trimito mostre de probă în provinși în țară: „ORIENT“ Arad.

România :: Comitetul Școlar Județean Arad.

Nr. 1017/1924.

Convocare.

În baza hotărârii comitetului școlar județean din ședința ținută la 6 Septembrie 1924, convocăm Adunarea generală școlară județeană pe Marți în 30 Septembrie (st. n.) a. c. la ora 10 a. m. în sala mare a prefecturii.

Obiecte:

- Deschiderea adunării generale prin DI Inspector General Administrativ I. Georgescu, prefectul județului și orașului Arad, ca președintele comit. școlar județean.
  - Darea de seamă a revizorului școlar despre starea afacerilor școlare din județ.
  - Aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli a comitetului școlar județean pe anul 1924.
  - Aprobarea ajutoarelor pentru comitetele școlare sărace, votate de comitetul școlar județean.
  - Aprobarea ajutoarelor pentru reparațiile edificiilor școlare din județ, votate de comitetul școlar județean.
  - Eventualele propuneri.
- La aceasta adunare generală sunt invitați:

Arad, la 12 Septembrie 1924.

Președinte: Prefect, Inspector General Administrativ: I. GEORGESCU, m. p.

Secretar: V. SPĂTARIU, m. p.

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA TELEFON, 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (In-cărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magazinele de consignație mai jos notate.

- Arad: Intreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul 6.
 Brașov: „Silvania“ Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7.
 Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9.
 Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3.
 Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj
 Oradea-Mare: „Economia“ S. A. pt. Comerț și Ind. Piața M.-Viteazul 1.
 Sătmar: Frații Prinț, Turnătoria de Fier și Fabrică de Mașini
 Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade.
 Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. Intrepr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a/
 Timisoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

De vânzare

în Pecica-română un plug cu motor (benzina) 40 cai putere, cu trei fiere. Adresa la Administrația ziarului.

Inserții se primesc

la Administrația ziarului.

tic bande de comitații, să facă apel la conștiința creștină a lumii. Bulgarii nu se pot plânge de persecuții în Iugoslavia.

La această afirmație SIR DICKINSON întreabă cum se explică marea proces de

emigrare al bulgarilor din Macedonia sâr-bească.

D. GEORGEVICI răspunde că sunt mai multe cauze, dar nu le arată. Stăruie asupra împrejurării că în Balcani popoarele nu au încredere unele în altele și aceasta explică marea tensiune dintre ele.

Vizita Alsacienilor la noi

— Scopul acestei vizite. — Din cine e compusă misiunea. — Cum va fi primită.

O misiune delegată de către „Comitetul Alsacian de studii și informații“ va sosi în România, prin Giurgiu, Miercuri 24 Septembrie. Personalitățile care compun această misiune sunt reprezentanții diverselor organizații intelectuale și economice din Alsacia: Universitate, Cameră de Comerț, Camera sindicală industrială, etc., precum și mandatarii marilor industrii metalurgice din această provincie.

Printre membrii acestei misiuni se află și un reprezentant oficial al capitalei alsaciene: D. Jaques Perrote, primarul din Strassburg și reprezentantul parlamentar al departamentului Bas-Rhin. Aceste personalități își propun vizitând țara noastră și studiind la fața locului resursele și posibilitățile sale în viitor, să desvolte relațiile intelectuale și economice între România și departamentele din răsăritul Franței.

O parte din misiunea alsaciană, cea mai importantă, va sosi Miercuri dimineața la Giurgiu, unde va fi primită de către ministrul Franței la București, de d. general Berthelot, și de d. Trifu, consul general, ca reprezentant al ministerului de externe. După dejunul oferit de către primăria din Giurgiu, misiunea franceză va pleca la București unde va sosi seara; ea va descinde la Athene Palace. Camera de Comerț va da un prânz în onoarea misiunii.

La 25 Septembrie oaspeții vor face un pelerinaj la cimitirul militar francez și la monumentul soldatului necunoscut. Vor vizita apoi „Maison des Francais“, oficiul comercial francez și vor asista la un dejun oferit în onoarea lor de către d. ministru de externe. A doua parte a misiunii franceze, sub conducerea d-lui Perrote, primarul din Strassburg, va sosi la București din Constanța, în dimineața zilei de 25 Septembrie. Un membru al acestei misiuni va ține o conferință asupra Alsaciei la fundațiunea Carol, seara la ora 6. În aceeași seară un prânz urmat de o recepție va avea la legațiunea franceză în onoarea misiunii alsaciene. O delegație de trei membri va pleca în seara de 25 Sept. din București la Iași, unde va ramâne o zi, 28 Septembrie.

Întreaga misiune va pleca din București, dimineața, 26 Septembrie și va vizita, fiind condusă de d. Trifu, minele din Slanic, regiunea petroliferă dela Moreni, rafinăriile d-la Câmpina, iar seara va sosi la Sinaia, la Palace Hotel, unde va rămâne până a doua zi seara. În noaptea de 27 spre 28, misiunea va părăsi Sinaia, plecând la Petroșani unde va vizita minele. Luni 29 misiunea va face o vizită d-lui general Berthelot la domiciliul său din Hateg, unde va dejuna. Seara, misiunea va pleca spre Cehoslovăcia.

Premiile Academiei

Pentru sesiunile anilor 1925-1928

Pentru sesiunile anilor 1925-28. Academia a hotărât, ce lucrări vor fi premiate, în ordinea fondurilor destinate premiilor.

de literatură sau de filologie printre cele publicate între anii 1924-27.

Premii pentru cărți publicate

I. Premii generale

- Marele premiu „Năsturel“ de 12.000 lei, se va da unei cărți scrise în limba română, cu conținut de orice natură, care se va judeca cea mai meritorie din cele publicate dela 1 Ianuarie 1921 până la 31 Decembrie 1924 (termenul depunerii cărților propuse la cancelaria Academiei).
- Premiul didactic dr. C. Păcuraru-Bianu de 5000 lei, se va da pentru publicațiuni didactice printre cele publicate în anii 1922-1925.
- Premiul asociațiunii craiovene de 1500 lei, se va da pentru o carte didactică în limba română apărută în anii 1923-25.
- Premiul N. Chrissoveloni de 2000 lei (divizibil), se va da celor mai bune lucrări asupra comerțului, publicate în limba română în anii 1923-25.

II. Premii secțiunii literare

- Premiul statului Eliade Rădulescu de 50.000 lei, se va da pentru scrierea literară sau filologică cea mai meritorie dintre cele publicate în anii 1923-1924.
- Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) se va da pentru scrieri de literatură sau de filologie, cu cuprins moral, dintre cele publicate în anii 1924-1926.
- Marele premiu dr. C. Păcuraru Bianu de 10.000 lei, se va da pentru o scriere

III. Premii secțiunii istorice

- Premiul statului Gh. Asachi de 50.000 lei, se va da celei mai meritorii scrieri istorice, economice, juridice, filozofice din cele publicate între 1923-1924.
- Premiul Gr. C. Angelescu de 4000 lei, pentru o scriere de istorie, de filozofie sau juridică, judecată mai meritorie printre cele publicate în cursul anului 1924.
- Premiul Gh. Chițu de 1000 lei, se va da pentru o scriere cu conținut istoric, economic, filozofic sau social judecată mai meritorie printre cele publicate între 1922-1923.
- Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil), se va da pentru scrieri istorice, economice, juridice, filozofice, cu cuprins moral, judecate mai meritorii din cele publicate între 1922-1924.

IV. Premii secțiunii științifice

- Premiul statului Lazăr de 50.000 lei se va da pentru o scriere cu conținut științific, în înțelesul științelor exacte, apreciată mai meritorie printre cele publicate în cursul anului 1924 sau pentru cea mai importantă invențiune științifică făcută în acest an.
- Premiul Demostene Constantinide de 4000 lei (divizibil), se va da scrierilor cu conținut științific mai meritorii publicate în anii 1922-1924.
- Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) pentru scrieri științifice apreciate mai meritorii dintre cele publicate în anii 1923-1925.

— Domnule prefect...
 — Să nu vii mâine la întrunire c'ai să stărnești ilaritate. Te credem om serios.
 — Dar figurez pe listă.
 — Nu se știe... Să vedem... Nu cred.
 — Dacă vrei d'voastră, îngăimă Dimoftache, micșorât, reluând distanțele.
 — Nu făgăduiesc nimic.
 Când încetează de a se mai urca, norocul scade ca apa dintr'un vas ce curge. Acasă, nevasta, după ce întârzie serios să-l recunoască, sfârși în hohote de râs, ce nu-i lăsa nici o speranță.
 — Vai, ești groznic, nu te-ai fi luat pentru nimic în lume. Intocree-te, mă rog, să nu te vad s'au du-te mai bine și te'mbracă.
 — De ce?
 — Suntem poftiți la ambasada italiană. Vine maiorul să ne ia... Uite-l c'a și venit. Bonsoir, d-le maior.
 — Sărut mânușita.
 — E ora?
 — Cam. Ce-i cu tine omule, ce-am auzit? Ia să te vad și eu. Fi-re-ai al dracului!...
 — Dă-l incolo. Am să rog pe generalul să-l țină la închisoare până i-o crește barba.
 — Săracu de el! La muncă silnică. Fugi

și te'mbracă. Nu-i mai crește o mie de ani.
 — Parol.
 — Serios, știe origine.
 — Ei poftim. S'a făcut de râs, vă place? Cu cine mai ies eu acum?
 — Cu mine, sunt la dispoziție.
 — Mersi, foarte gentil.
 — Că-are a face. Hai, îmbracă-te și nu te grăbi că mai e vreme.
 Tr când în biurou, Dimoftache se îmbracă descăruțat, cu gesturi obosite. Apoi se așeză gătit în fața oglinzii și cum se privea chel, galben și slab, auzi prin ușa întredeschisă un zgomot care-l îngheță de spaimă, simțind deja vârfurile unei perechi de coarne ce s'aruntau superbe ca pentru un cuier de antreu.
 Plin de obidă, temându-se să apară fără barbă, rusinat ca de o faptă rea, își trase — sperând să răscumpere prostia — un glonț de revolver în tâmplă și căcu pe spate, în smoking, stropind cu o picătură de sânge, placa strălucitoare a „Rinocerului alb“ ce purta la gât.

Gh. Brăiescu

Premii pentru lucrări concurs cu subiecte

I. Premiile secțiunii literare

- Premiul Adamachi de 5000 zibil) se va da celor mai bune subiecte: Înălțării reciproce în română și maghiară.
- Premiul Eliade Rădulescu de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: rafia lingvistică a unui stat.
- Premiul principesa Ana de 8500 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Istoria calendarilor românești de vedere cultural și literar până secolului XIX.
- Premiul Al. Ion Cuza de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Scriitorii Bucovinei de la Austria până în zilele noastre.
- Premiul Năsturel de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Tragediile „Hamlet“ din originală publicată și în manuscris.
- Premiul Neuschotz de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Povestire pentru blicată sau în manuscris.
- Marele premiu g-ral Ioan Carp de 7000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: toponimi: românească.
- Premiul Adamachi de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limbă despre: Activitatea și ideile lui G.

II. Premiile secțiunii istorice

- Premiul Al. Ion Cuza de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare scrisă în limbă despre: Istoria românilor din lian până la fundarea principatelor.
- Premiul Năsturel de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limbă română despre: Partea culturii românești în realitatea națională cu specială privire jumătate a secolului XIX.
- Premiul funcționarilor C. București de 6000 lei pentru cea mai bună lucrare despre: Drepturile funcționarilor de stat.
- Premiul Adamachi de 5000 zibil) celei mai bune lucrări cu subiectul: Ediția românească a memoriilor Carol, cu adnotările istorice și cuprinzând în linii generale istoria sale.
- Premiul San-Marin de 2000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Problema de economie națională turcă cu noile hotare ale țării.
- Premiul Al. Tanoviceanu de 2000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Monografia unui oraș din Ardeal.
- Premiul Basarabiei de 2000 lei pentru cea mai bună lucrare despre: Istoria aparițiilor României asupra Basarabiei oamenilor de stat al României în luptă.
- Premiul episcopiei de Argeș de 2000 lei pentru cea mai bună lucrare: Monografia mănăstirii și episcopiei Curtea de Argeș.
- Premiul Năsturel de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: masticon Thracicum.
- Premiul Eliade Rădulescu de 5000 lei pentru o lucrare cu subiectul: Otteniei și Muntelui.

III. Premiile secțiunii științifice

- Premiul Lazăr de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare în limbă română despre: Cercetări originale privitoare la insectelor vătămatoare prin infecție parazite și provocarea de boale între ele.
- Premiul Neuschotz de 2000 lei pentru cea mai bună lucrare în limbă română din cele 2 județe Dobroge.
- Premiul Năsturel de 5000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: minele din punctul de vedere patologic.
- Premiul A. Fătu de 3000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Studiul și harta geologică a unei regiuni din țară.
- Premiul Lazăr de 15.000 lei pentru cea mai bună lucrare despre: Studiul lignitelor din România vederea industrializării lor pe ține.
- Premiul Adamachi de 5000 lei (divizibil) se va da celei mai bune lucrări manuscris despre: Cercetări asupra Basarabiei.
- Premiul Lazăr de 50.000 lei pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Studiul taxonomic, biologic, zoogeografic al unui grup din regiuni naturale a României.

IV. Premii speciale

- Premiul Dacia România pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Importanța socială a rărilor de viață, în special a asiguranței capitalului și de rentă.
- Premiul Toma și Ioan N. de 5000 lei se va da celei mai bune lucrări cuprinzând: Cercetări asupra ortografiei și artelor decorative românești.

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

ARAD, Bulev. Reg. Ferdinand

Oroloage „Revida“ și „Corgemont Watch“ sunt cele mai bune Stefan Markus

Pela adunarea generală a Invalizilor de război

Constatări triste și cereri pe deplin justificate

Arad, 24 Sept. 1924

Pe 22 Septembrie, a avut loc adunarea generală a Invalizilor de război. A fost o adunare a celor, cari văzându-și toate doborânte, caută noui razine în caritate și în compănă viața pentru cel mai puțin — să ajungă a apela la caritatea de bine. Dar cele petrecute în această adunare, nu sunt decât câteva marelă lanț al poveștilor dureroase și în toată întinderea României-astre.

Pei fără Dumnezeu, au fost înscrise surditățile oficiale și neoficiale ale acestei categorii ei se slăbesc în așteptări zărilor.

Pe vedem ce anume s'a discutat la adunarea de Duminecă.

Pe a fost deschisă de dna Maria Borilă, prezidentă secției Arad, care a făcut o expunere despre activitatea sa, de când în fruntea acestei instituții. Ajunseser la un punct delicat și anume la districțiunile pentru invalizii nevoiași, și se înțelege că manipularea acestor adunări a fost făcută — înaintea d-sale către un domn funcționar din localitate — a adus oarecare acuzații, cerând unei anchete. Sootim că față de aceluiași cel acuzat, va ști să se apere, și surditățile aduse să poată fi spulberate.

Pe însă, care a fost discutată cu toată

revolta cuvenită, a fost închirierea localului din strada Românilor Nr. 8 — local care aparține dlui Virgil Peleguin — și pentru care dsa deși a încasat chiria pe lunile August, Septembrie și Octombrie a. c., totuși neagă primirea chiriei și ține închisă locuința pe dinăuntru.

Dacă cecele se vorbesc în această privință sunt adevărate — cum că o societate evreiască, nu ar permite instalarea unui așezământ creștinesc acolo, atunci e cât se poate de trist.

A fost discutată de asemenea chestia distribuției loturilor de case invalizilor, cărora — deși mulți din ei au numai un picior — li s'au dat aceste loturi în cel mai depărtat punct de centru, pe când alte categorii de îndreptății au fost vizibil avantajați.

Darea în vileag a unor astfel de fapte merită toată atențiunea dlui primar dr. I. Robu, pe care noi îl știm, așezderi, un veritabil erou al războiului.

Sounem toate cele discutate, acolo, autorităților în drept, fiind siguri că se va ști interveni la timp, pentru îndreptarea unor rele provenite — poate — din nedepință cunoștință de cauză.

Printre cei prezenți la adunare, am remarcat prezența dlui general adj. Manu, comandantul garnizoanei, dnei baron H. Pop, dlui și dnei C. Miculescu, etc. Rep.

Foștii internați sub unguri se agită

Ei cer plata despăgubirilor acordate

Vineri, la orele 11 dim., s'a deschis în sala „Boulevard“ congresul foștilor internați de către unguri în războiul mondial.

A prezidat preotul Isai Popa, asistat de pr. Alexandra Vidrighinescu, din Ocna Sibiului.

Preotul Isai Popa, deschizând congresul, arată că plata despăgubirilor la cari au dreptul foștii internați se face cu greutate. Niciunul din cei cari au fost martizități de către unguri n'au primit încă nici un ban.

Protopopul Ion Frimu, din Sebesul șasesc, cere ca o delegație să meargă la București, spre a expune guvernului doleanțele foștilor internați.

Au mai luat cuvântul: preotul Dancăș (Rășinari), protul Greceanu (Brasov); d-ni avocat dr. Ivan, profesor D. Coșca (Sibiu), după care s'a votat o moțiune prin care se cere ordonanța urgentă a sumelor stabilite pentru internații și internații din timpul războiului mondial, după actuala valută și să se acorde un nou termen celor ce din diferite motive nu au depus declarațiile.

Marele incendiu din Roman

Un violent incendiu s'a declarat ieri la fabrica de cherestea a dlui Aron Schuler din comuna Dagața, județul Roman. Intregul depozit de cherestea în valoare de 10 milioane a fost mistuit de foc. Flăcările s'au întins în urmă și la fabrica de spirit care se află instalată în apropiere, precum și la toate celelalte clădiri. Sutul a fost evacuat de locuitori. Din cauza lipsei de apă sunt temeri că focul va lua proporții, cuprinzând și locuințele sătenilor. Toate autoritățile au sosit la fața locului.

Scrisori din Lugoj

(x) După marele succes de aseară, drama rusească „Sonia“, continuă a fi jucată și de seară la „Urania“.

Scene care de care mai teribile se aranjează în șir una după alta ilustrând spaimântătoarea domnie a țarului Paul I și moartea lui tragică. Actorii principali sunt Kraus Werner și artista Carola Foelle al căror joc artistic peceleușe pentru totdeauna l'umilă atât de impresion.

Înainte de începerea reprezentației mare se va rula un amoroș Zigotto.

Cinema Urania, are reprezentații seara la 6, 7:30 și la 9 ore.

Ultima oră specială

Orele 3 dimineața Terente s'a predat

O telegramă primită dela Brăila în cursul nopții anunță, laconic, predarea lui Terente.

Cerând noui lămuriri, am aflat următoarele amănunte:

Terente se afla ascuns tot în baltă. Armata care-l urmărise se retrăsese după sfârșitul zadarnice de a captura pe regele bălților. Banditul însă nu îndrăznea să iasă ci vegeta în ascunzătorii păpurișului într-o stare de spirit vecină cu melancolia. Terente, învățat să trăiască și să petreacă, nu mai avea nici o captivă și nici o posibilitate, de a-și mai îndulci viața. În astfel de condițiuni se pare că el a luat hotărârea eroică. Alaltăieri, pe la orele 11 dimineața, celebrul bandit a ieșit înaintea unui agent dela siguranță care îl urmărea, l-a făcut prizonier și l-a adus în ascunzătoarea sa. l-a cerut apoi hârtie și pivaiv și a scris prefectului de poliție din Brăila, anunțându-i deciziunea sa fermă de a se preda autorităților.

Terente a formulat însă o condițiune. Înainte de a fi arestat formal spre a intra pentru toată viața în ocna, el a cerut să fie adus la Arad și lăsat să ia parte la balul ziaristilor care are loc în seara de 28 cor. în sala de sus a restaurantului „Crucea Albă“ ca să petreacă intens o seară și apoi, ce va fi să fie.

Terente va veni deci la balul de Duminecă seara. El va fi văzut în carne și în oase. Onor. public n'are de nimic a se teme, întrucât galantul bandit vine însoțit de două doamne din Brăila, despre care se zice că l-au captivat cu totul.

Urcarea vertiginoasă a leului

Dela 9 centime la 25 bani

Leul românesc care cotează de aproape trei ani sub 10 centime față de francul francez, se va ridica cu începere dela 28 Septembrie a. c., la o înălțime valutară fantastică. Minunea se va produce irevocabil în timpul Marelui Bal deschis organizat de ziaristii români în seara aceeași zile, adică Duminecă ce vine, în Salonul de dans al Hotelului „Crucea Albă“ din Arad, (local magnific aranjat) și unde marii financiari își vor da întâlnire.

Serbările dela Lipova

Inaugurarea internatului școlii superioare de comerț. Participarea miniștrilor Angelescu și Cipăianu

Complectăm informațiile noastre referitoare, apărute în numărul nostru de Măști, cu următoarele amănunte:

Duminecă dimineața au sosit la Lipova d-nii miniștri dr. C. Angelescu și Cipăianu, spre a asista la serbarea inaugurării internatului școlii superioare de comerț din localitate. La gara Maria Radna au fost întâmpinați de fruntașii autorităților din Lipova și de reprezentanții bisericii și școlii. De asemenea au venit în întâmpinarea d-lor miniștri d-nii Cosma, fost ministru. Coste prefectul Timișoarei, deputatul Obădeanu și de o mare mulțime de țărani din satele din împrejurimi, în frunte cu corul comunei Comert, de sub conducerea părintelui Lugojanu.

După vizitarea școlii superioare de comerț a urmat sfîntirea localului internatului.

După serviciul divin protopopul Fabriciu Manoilă a rostit un discurs în care arată trecutul de asuprire al românilor din aceste ținuturi.

D. Lepadatu, directorul școlii de comerț, face un istoric al trecutului acestei școli, și relevă meritele d-lor miniștri Angelescu și Cipăianu, că școala a scăpat de desființarea ce o proiectase unii la București. Deasemenea mulțumește dlui Sever Bocu, pentru concursul prețios ce l'a dat și demersurile făcute în interesul școlii la București.

D. Sever Bocu, deputat luând cuvântul face o schiță monografică a Lipovei și împrejurimilor sale arătând trecutul de sbucium al acestor plaiuri căror mărturii sunt numele cetății Șoimoșului. Mulțumește dlui ministru C. Angelescu, pentru viul interes ce l'a ară-

tat față de școala de comerț din Lipova, atunci când era să fie desființată.

D. Ministru Angelescu, luând cuvântul mulțumește dlui Rever Bocu, pentru interesul ce-l poartă acestei instituții de cultură românească.

Relevă prețioasa colaborare a dlui ministru Cipăianu la construcțiile școlare, prin acordarea de lemne de construcții în valoare de aproape un miliard lei.

D. Ministru Cipăianu, mulțumind dlui ministru Angelescu, arată necesitatea îndrumării finetului spre comerț și industrie, spre a pătrunde pe calea aceasta în viața economică a orașelor. Spune că ceia ce făcut este numai un început, care va fi continuat și în neile ținuturi.

Deasemenea relevă intențiunea dlui ministru Angelescu de a începe opera construcțiilor școlare și în nouele ținuturi.

Banchetul

La ora 1 a avut loc un banchet în restaurantul băilor din Lipova cu care ocazie s'au ridicat câteva toasturi.

De aici d-nii miniștri au plecat să viziteze noua clădire școlară din Șistaroveț, unde li s'a făcut o antuziaștă primire din partea țărănilor.

La înapoiere miniștrii au făcut o vizită dlui deputat Sever Bocu la Lipova, unde li s'a oferit o gustare. De aici au plecat la orele 5 la Arad, unde erau așteptați de dl ministru Văitoianu.

ANCHETELE NOASTRE

Institutul pentru fete oarbe adulte

O operă umanitară, care merită toată atențiunea

Arad, 24 Septembrie

Există în orașul nostru multe instituții, cari urmăresc cele mai nobile scopuri, și dacă despre ele vorbim așa de târziu în ziarul nostru, recunoaștem că o parte din vină cade în sarcina noastră, dar iarăși — este adevărat — că cealaltă parte, cade asupra publicului inițiat, care s'a obișnuit să nu citească în ziare decât cârtirea.

A critica tot ce este rău, aceasta este menirea gazetarului, dar și o laudă binemeritată — în fond — este tot o critică, căci nu se face decât pentru același scop: cât mai multe fapte bune.

Autorul acestor rânduri cunoaște multe din relele acestui oraș și prea puține din cele bune și când — printro întâmplare fericită — am avut ocazia să pot vedea acest institut pentru fete oarbe adulte, spun drept, că am regretat că nu l'am cunoscut mai de mult.

Desigur, că despre el știu foarte puțini locuitorii de băștină al acestui oraș, iar celor veniți de peste Carpați le este absolut necunoscut. E tocmai dovada celor pe care le afirmam la început: toate relele se pun pe piață, iar cele bune sunt socotite cantități neglijabile.

Institutul pentru fete oarbe adulte este instalat în șapte sale ale clădirii din strada Barișiu No. 16. O sală este ocupată de cancelarie, două sunt folosite drept dormitoare, în trei sunt instalate atelierile și în

cea din urmă, e frumos și curat aranjată o infirmerie.

În ambele dormitoare sunt înșiruite treizeci de paturi, exact numărul internatelor; într'un atelier este un război, la care oarbe lucrează admirabile covoare persiene, în altul aceleași oarbe lucrează perii de scânduri și în cel din urmă se fac împletituri de coșuri și de scaune.

Teate lucrările executate sunt vândute, iar fondurile străne măreșc fondurile de întreținerea oarbeilor în institut. Nimic mai umanitar decât să aduni pe acești demostreți ai soartei și să le dai o educație, de care au fost ținuti departe din cauza acestor infirmități! E o muncă destul de grea și conducătorilor li se cuvin toate laudele.

Sunt aici oarbe din toată întinderea țării și — poate — pipăindu-se numai, își dau seama că pornite pe drumuri lungi de întuneric, au putut în fine ajunge în acest colț luminat pe care deși nu-l văd, dar măcar îl respiră.

Directorul institutului este dl profesor medic pedagog Grama Ioan, care este secundat, în administrație, de către dl Grebeliceanu.

Despre munca depusă în acest institut, în salele căruii domnește o curățenie chirurgicală, e de prisos orice laudă și numai celui care i-a fost dat să vadă această operă, poate să-și dea seama de ea. Institutul are numai un an vechime și promite roade îmbelșugate în greaua-i chemare. N.

Aplicarea sporului de 25 la sută la tarifele C. F. R.

Cu data de Vineri, ministerul comunicațiilor a luat următoarele dispozițiuni pentru aplicarea sporilor tarifului pe c. f. r., sporit cu 25 la sută.

Actualele tarife locale de călători și bagaje, de abonamente precum și de mărfuri și de timbre de francare se abrogă dela 1 Octombrie a. c. dela care dată intră în vigoare tarife corespunzătoare noui, având taxele sporite în general cu 25 la sută.

În privința noilor tarife se vor observa următoarele:

Tariful de călători, bagaje și câini

În dispozițiunile generale ale tarifului, s'a precizat că copii dela 4 ani împlineți până la 10 ani împlineți plătesc jumătatea taxei la toate trenurile de călători, inclusiv cele expresse.

De asemenea în aceleași dispozițiuni s'au majorat atât taxele biletelor de călătorie de zone pentru călătorii găsiți în trenuri fără bilete, sau cu bilete nevalabile, cât și cele ale biletelor de diferență de zone pentru călătorii găsiți într-o clasă superioară.

La bagaje manipulația s'a majorat la 10 lei de expedițiune.

În legătură cu noua sporire a tarifelor se mai sporeșc tot cu 25% prețurile permiselor și biletelor de călătorie cu plată pentru autorități.

Tariful de abonamente

În tabela taxelor s'au introdus coloane noi conținând și taxele de abonament la

trenurile expresse. Astfel la comandarea unui bilet de abonament valabil și la asemenea trenuri, se vor percepe taxele corespunzătoare de tren expres, fără de a se mai percepe separat și sporul de 20 la sută, prevăzut la art. 6 din regulamentul tarifului.

Tariful de mărfuri

Scrisori de trăsură tipărite de particulari nu se mai admit. Deci asemenea scrisori de trăsură nu se vor mai primi pentru a li se aplica stampila de control C. F. R.

S'au majorat taxele minimale ale amenziilor prevăzute în partea I a tarifului, în cazuri de declarațiuni de mărfuri excluse dela transport, sau la declarații neexacte de conținut și greutate, precum și pentru supraîncărcarea vagoanelor.

Căntărirea sau încântărirea transporturilor la destinație se face în limitele timpului liber de locație și numai dacă împrejurările exploatarei permit această operațiune.

Nouile tarife se vor putea procura la casele stațiilorlor C. F. R.

BON ANUNȚ de publicat la rubrica **Mica Publicitate**

25 Sept. 1924

Un mare festival cultural

Aradul Ziaristilor din Banat și Oltețului a organizat Sămbăta trecută un frumesc festival literar și artistic, la teatrul de-acel. Spectacolul a avut un succes desăvârșit. Nici o persoană din elita intelectuală a orașului, n'a lipsit de această serbare, al cărei program a făcut adevăr obiectul unor ovațiuni delicioase.

Magnus Băileanu, distinsul conferențianu de om de litere, care a vorbit despre om și vitalitatea poporului românesc, cu competență și vervă strălucită, a fost răsunat cu aplauze frenetice, purtat în triumf pe scenă cu flori. Aceleași manifestațiuni i-a apărut oase, le-a cocolotat și eminentul compozitor român dl Ioan Vidu, al cărui cor compozit pește 100 de persoane, a realizat o vază magistrală sale baghete minuni și incomparabile.

Un succes brillant a obținut și corul general din Lugoj condus de tânărul compozitor Vancea, și tot astfel admirabilul cor vocal al societății filarmonice generală parte a programului serbării, s'a

încheiat cu o fină causerie ținută de dl Al. Rîșoanu—Dolj, fruntașul ziaristilor români din Timișoara, cu subiectul „Intre Sătură și Humor“. Ilustrată cu cele mai splendide fabule cunoscute în literatura română și franceză, — disertația aceasta, a obținut un succes neașteptat. Dl Rîșoanu—Dolj, a fost chemat de nenumărateori la rampă în aplauze arzătoare ale publicului.

Dl Henri Marcu, un artist dramatic desăvârșit, binecunoscut bănașenilor prin propaganda sa artistică și culturală în nouile provincii românești, a avut deasemenea un succes imens — și public care i-a savurat delicioasele-i monologe l'a invitat insistent să dea o reprezentație specială.

După terminarea spectacolului, ziaristii organizatori, au ținut să prezinte omagiile și recunoștința lor, îndeosebi d-lor coloneli Herlescu și Drăgescu, cari le-au dat cu acest prilej un concurs strălucit. Expresimni alese de recunoștință au fost manifestate și față de d-nii I. Vidu, Magnus Băileanu și căpitan Popescu, proprietarii Librăriei Diecezane, pentru marile servicii aduse Presei Românești din Banat. Prof. Liuba.

INFORMAȚIUNI

Administrative

În mod deosebit pe toți cetățenii noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când văd o neregularitate în viza primirii regulate a ziarului nostru.

Onorații noștri abonați cari sunt rezistenți cu plata abonamentelor și rugați respectuos să binevoiască aduce conturile în ordine.

Un nou țar al tuturor rușilor ?

Se anunță că marele duce Ciril, nepotul țarului țar, ar fi semnat documentul prin se proclamă țar al tuturor rușilor. Proclamația ar fi publicată într'un ziar din Belgrad, în limba rusă.

Inchiderea unei cârciume

Autoritățile competente au hotărât închiderea unei cârciumi în comuna Almaș (J. Arad), pentru că se găsea într-o rază de 50 m. dela biserică. Această în conformitate cu regulamentul în vigoare.

Călătoria studenților cari urmează în străinătate pe C. F. R.

Direcțiunea generală a căilor ferate a instatat că atât organele de control cât și personalul de tren făc dificultăți studenților români cari urmează cursurile facultăților străinătate și cari călătoresc în țară cu vagonetași în regulă.

Spre a înceta această interpretare greșită a ordinelor direcțiunei C. F. R. s'a reorganizat direcțiunea de cale ferată făcându-i tuturor organelor de cale ferată și personalului de tren să știe că călătorii vor putea călători pe baza carnetelor C. F. R. vizate decedat, fără autorizația cerută studenților din țară oricâteori doresc și să nu ca studenții facultăților din cuprinsul

Nenorocire

Eri la ora 12, copilul Ștefan Folghet în etate de 9 ani — originar din Sătmar — a fost călcat, pe când traversa strada, de căruța nr. 165, care era condusă de Vițelcan Petru dela o puștă din apropierea Aradului. Copilul a fost transportat la farmacia Haios, unde i-s'a dat primele ajutoare. Rana nu prezintă mare gravitate.

Știri mărunte din Timișoara

Printre unii membrii a-i Comisiunei financiare de reclădirea Teatrului comunal din Timișoara se agită ideea dărei în judecată a actualului primar, pentru incuria ce a lăsat să se reproducă în fondurile locale și cele colectate, în favoarea acestei opere de reconstrucție.

Un nou ziar

Ni se comunică din Timișoara apariția unui nou organ de publicitate „Junimea“ sub direcția politică a unui comitet, în frunte cu dl Conciatu, deputat de Bozovici (jud. Caraș-Severin). Ca redactor-șef al nămeiței foi, e desemnată persoana dlui Al. Dioșeanu Dojii, fost prim-redactor al ziarului „Nădejdea“.

Atacul dela Tatar-Bunar

În legătură cu atacurile petrecute la Tatar-Bunar, ministerul de război a delegat ca facerea anchetei din punct de vedere militar, pe d. general Popovici, fostul comandant al Basarabiei.

Cu ocaziunea acestei anchete a plecat la fața locului și atașatul militar al Angliei la București, care a fost delegat de guvernul Marii Britanii. În Basarabia au plecat și doi reprezentanți ai presei engleze.

Dl general Mărdărescu, ministrul de război în urma acestei anchete pur militare, va da un comunicat presei.

Lucrările Ligei Națiunilor

Desvoltarea dreptului internațional

Geneva, 23. — Adunarea continuă examinarea rapoartelor comisiunilor, asupra chestiunilor înscrise la ordinea zilei.

La în dezbateri propunerea delegației suedeze privitoare la dezvoltarea dreptului internațional. În cuvântul în această chestiune d-nii Buckhardt (Elveția), Bugge Wicksell (Suedia), Polici (regatul sârbo-croat-sloven), sir Littleton Groom (Marea Britanie), în urmă Adunarea adoptă raportul d-lui Rollin (Belgia), prin care se propune convocarea unui comitet de experți, însărcinat să formeze o listă provizorie de materii ce-ar putea fi rezolvate pe cale de înțelegere internațională, indicând și procedura de urmat pentru atingerea acestui scop.

Asupra sclaviei

În urma intervenției d-lui Bonami (Haiti) adunarea adoptă raportul d-lui Nansen asupra sclaviei, care recomandă aplicarea metodei și programului indicate de comisiunea constituită de consiliu în acest scop, lăsând în grijă înțelepciunii și pactului acestei comi-

siuni sarcina de a duce la bun sfârșit această delicată misiune.

Chestiunea mandatelor

Adunarea adoptă raportul d-lui Nansen asupra lucrărilor comisiunii permanente pentru mandate. Vorbește în această chestiune d-nii Freide d'Andrade (Portugalia), Buxton (Marea Britanie) cari arată că principiile aplicate — sub egida Societății Națiunilor — în teritoriile aflate sub mandat, să fie aplicate și în toate colonie.

În comisia dezarmării

Comisiunea a treia care se ocupă cu proiectul siguranței și dezarmării s'a întrunit în ședința plenară ca să examineze textul elaborat de sub-comisiunea specială.

Întră Germania în Ligă?

Berlin, 23 (Rador). — Din Muenchen, se anunță că primul ministru bavarez luând cuvântul în adunarea generală a Uniunii patriotice țărănești, a declarat că chestiunea intrării Germaniei în Liga Națiunilor trebuie să fie supusă în prealabil spre aprobarea statelor germane.

Situația agricolă

După ultimele rapoarte primite la Direcția Statistică Agricolă din ministerul agriculturii dela consilieratele agricole județene, situația climaterică și agricolă a țării în luna August a. c. a fost următoarea:

În întreaga țară s'a lucrat cu activitate la prepararea terenului pentru însemnările de toamnă.

Tempul ploios a înlesnit facerea ogoarelor pentru aceste însemnări cari s'au făcut anul acesta pe suprafețe întinse, ploile ajutând într-o foarte mare măsură și vegetația porumbului, cartofilor, sfeclii de zahăr, etc., aceste din urmă plante au fost cultivate anul acesta pe suprafețe mult mai întinse decât anul trecut, porumbul ocupând o întindere de 3.600.000 hectare față de 3.400.000 ha. în anul trecut, cartofii 180.000 ha. anul acesta față de 170.000 ha. anul trecut, sfecla de zahăr pe o suprafață de circa 54.000 ha. anul acesta, față de 37.000 ha anul trecut.

Insemnările pe provincii

În Muntenia în unele județe, pe lângă facerea ogoarelor pentru însemnările de toamnă, s'a continuat treeratul păioaselor (Dâmbovița, Olt), culesul și uscatul fructelor de vară (Buzeu, Vâlcea, Muscel, Argeș), cositul plantelor artificiale, recoltatul fasolei, tutunului și strânsul fânului.

În Moldova deasemenea s'a lucrat la prepararea terenului pentru însemnările de toamnă, care, în unele județe, au și început, s'a activat treeratul păioaselor care în multe județe este pe terminate; se strâng zarzavaturile fasolea, nutrețurile etc.

În Dobrogea în unele regiuni s'au făcut însemnări de rapiță, s'a recoltat fasolea, se cosec fânurile în regiunile inundabile.

În Transilvania s'a continuat treeratul păioaselor (Bihor, Odohiei, Târnava-Mare, Treiscaune, Arad), s'au cosit otavele, s'au făcut preparative pentru însemnări de toamnă prin gunoirea terenurilor și facerea ogoarelor.

În Basarabia s'a recoltat fasolea, cartofii, sfecla de zahăr, floarea soarelui, s'a continuat treeratul păioaselor, asemenea s'au făcut ogoare pe suprafețe întinse.

În Bucovina s'au treerat păioasele s'au strâns fânurile, s'au cosit otavele, s'au făcut și se fac ogoare pentru însemnările de toamnă.

Prețul muncii agricole

Prețul muncilor agricole variază dela o provincie la alta: în Muntenia ziua cu brațele s'a plătit 20—30—60 lei și hrană. În Moldova 30—70 lei și hrană, în Transilvania 30—50—80—100 lei și hrană, în Basarabia 30—60 lei; prețul zilei cu carul a variat între 80—150—250 lei plus hrană, în Bucovina 100—200 lei și hrană, în Moldova 100—250—300 lei și hrană, în Transilvania și în Basarabia 120—200—250 lei ziua cu carul plus hrană.

Starea vitelor

Starea vitelor bună, afară de câteva cazuri de morvă și antrax la cai și vărsat la oi în unele regiuni, precum și de febră aftoasă la cazurile în județele Roman, Făl-ticeni, Dorohoi și Brașov.

Dela cinematograful

(x) Cel mai popular film din lume la Arad, Cea mai eclatantă dovadă despre nivelul superior și despre abnegațiunea direcției cinematografului „Apollo“ este filmul ce se rulează acum seară de seară la cinematograful „Apollo“ pe lângă o sală

plină-tixită de public. „Drumul spre fericire“ e cel mai frumos și cel mai căutat film. Spesele cu acest film au fost uriașe.

Cinema „Apollo“ va mai rula partea primă a filmului până de Vineri. Bilete se pot cumpăra la cassa.

Economice.

Lucrările consiliului economiei naționale

Marti la orele 5 d. a. s'a întrunit la ministerul de industrie și comerț consiliul superior al economiei naționale.

Pe ordinea de zi figurau următoarele chestiuni:

1) Alegerea unora din membrii consiliului economiei naționale în consiliul energiei prevăzut în legea generatorilor de energie și în consiliul apelor provăzută de legea regimului apelor.

2) Luarea în considerare a anteproiectului pentru reorganizarea Camerelor de comerț și industrie, întocmit de o comisiune specială instituită de ministerul industriei și comerțului.

3) Discutarea în principiu a modalităților de a se crea camere de agricultură și camere ale muncii.

4) Problema producției în raport cu schimbul.

Asupra anteproiectului de reorganizare a Camerelor de comerț și industrie s'a făcut o expunere a principiilor pe care este așezată economia noii legi, iar asupra necesității de a se înființa Camere agricole și ale muncii, a urmat un schimb de vederi preliminar, urmând ca chestiunea să fie amănunțit studiată de o subcomisiune. După ce aceasta își va depune raportul, consiliul superior al economiei naționale va fixa pe baza lui, principiile generale ale proiectelor respective, a

cărora întocmire va fi lăsată în sarcina ministerelor corespunzătoare: ministerul agriculturii și al muncii.

Pentru studiul ultimei chestiuni — problema producției în raport cu schimbul — de mare actualitate în prezent, consiliul a hotărât să se adune mai întâi datele statistice necesare și să se repartizeze mai multor subcomisiuni, după specialitatea chestiunilor legate de această problemă.

De azi înainte ședințele consiliului superior al economiei naționale se vor ține săptămânal în fiecare Marti d. a.

Creditările și consemnările de taxe vamale

Ministerul de finanțe a atras din nou atențiunea punctelor vamale să nu mai opereze în creditare sau consemnare de taxe nici un transport de mărfuri decât numai în baza unui ordin special al Ministerului, pentru fiecare caz în parte.

Toate ordinele speciale de creditări sau consemnări date de minister sunt valabile numai înăuntrul termenului prevăzut în ele, sau dacă nu este prevăzut un asemenea termen, valabilitatea lor este de maximum 3 (trei) luni.

După expirarea acestui termen dacă nu

s'a primit încă ordine de scutire sau de reducere de taxe, se va urmări imediat pe importatori la plata taxelor cuvenite, sau veți face definitiv sumele consemnate.

Se aduce la cunoștința importatorilor că pe viitor să se îngrijească din vreme să ceară avantajele pe cari le conferă legea, odată cu comenziile pe cari nu vor fi diligenți să ceară de acum înainte nici chiar Ministerul nu va mai admite consemnări de taxe, așa în cât acei cari nu vor fi diligenți să ceară la timp beneficiile ce le prevede legea, vor pierde dreptul la aceste avantaje.

Pentru creditările acordate diferitelor autorități ale Statului și nelichidate încă, se vor forma tablouri de sumele creditate și se vor trimite ministerului, împreună cu duplicatele declarațiilor de import, spre a putea interveni pentru achitarea lor.

Incasarea contribuțiilor directe

„Monitorul Oficial“ de ieri publică decizia prin care ministerul finanțelor înștiințează că dela 1 Octombrie 1924 contribuțiile directe înscrise în roluri, pentru anul 1924, se vor încasa cu dobânda de 9 la sută pe an.

Dobânda se calculează asupra sumelor cari desigur au devenit exigibile, totuși nu s'au achitat până la această dată.

Pentru sumele ce devin exigibile în trimestrul Octombrie 1924, dobânda curge dela 1 Ianuarie 1925.

Devizele și valuta.

Rador, 24 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: Închiderea:

Berlin:	126.—	125.50
Amsterdam:	203.30	203.40
New-York:	526.75	527.—
Londra:	2348.50	2349.—
Paris:	277.5	277.5—
Milan:	2305.—	2307.50
Praga:	1585.—	1585.—
Budapesta:	69.—	69.—
Belgrad:	737.50	737.50
București:	265.—	260 —
Varșovia:	—	101—
Viena:	7445.—	7450 —

București închiderea: Paris 10.60, Londra 890, Berlin—, Newyork 200.—, Milano 860, Zurich 38.50, Viena 27.—, Praga 598, Budapesta —

Valute: Napoleon —, Marca de aur —, leva —, lira turcească —, font englez 900, franc francez 11.80, franc elvețian 38.—, lira 900, drachma —, dinar 260, dolar 200 —, coroana austriacă 29.—, coroana maghiară 26.—, solcol 600, Marca polonă —.—

Football -- Tennis

Venus-Macabi 7:0

București,

Campionatele de football din această sesiune au început pretutindeni așa în provincie ca și în centru unde numai două echipe au disputat acest match anume echipa Venus și Macabi, care joc se termină cu scorul puțin obișnuit de 7:0 pentru Venus. Dan aci și alte rezultate tehnice a matchurilor amicale din capitală.

C. F. R. — Viteaz (Chișinău) 1:0

Romcomit — Viteaz 5:0

Atât în ziua întâia cât și în a doua „Viteaz“ din Basarabia a suferit înfrângerea care se datorește puținelor cunoștințe tehnice ce posedă echipa din Chișinău. Jocul de Duminică a fost de un interes mai mare, când în tribunale dela teren s'au prezentat mai mulți spectatori ceea ce este un fapt încurajător pentru dragostea mării crescândă ce prinde printre locuitorii capitalei.

„Amateurs“ din Viena la București

Publicului dornic de senzațiuni nouă și iubitorilor de sporturi li se va da ocazia să poată vedea în capitală pe cea mai bună echipă din Viena jucând cu București cu câmpioana regiunii acesteia cu Venus. Acest match va avea loc Sâmbătă în 27 cor. Dar dupăcum suntem informați, clubul Venus care este organizatorul faptic al acestei grandioase exhibiții s'a gândit mai presus de interesele de club și pentru a scoate în evidență clasa fotbalului bucureștean, care mai are încă multă nevoie de un îmbold hotărât a invitat și alte cluburi camarade din Capitală să ia parte la acest match. Dorința este, că combinația cluburilor să se formeze numai din jucători români, fără cei „importați“, ca astfel să se vadă dacă aceștia au mai făcut oare vreun progres de acum doi ani, când s'a jucat cu echipa orașului Zagreb asupra căreia s'a obținut un succes așa de valoros.

În tot cazul această idee este foarte salutară, care merită tot sprijinul. Au primit invitație pentru acest concurs cluburile Tricolor, Unirea, Olimpia, Colței și C. F. R. pentru a-și trimite jucătorii cei mai destoi-

nici pentru selecționare la o probă ce are loc astăzi la o Antrenamentul se face cu echipa mit—București.

Franța bate Italia

Jourile de tenis între Franța care au avut loc la Aix les Bains bătută Italia cu 7:4.

Nu este fără interes dacă amintim acest concurs celebrul tennismen Cochet care a fost rivalul lui R. olimpiada din Paris a fost înfrânt surpriză a produs o senzație mancurile tennismenilor.

Germania bate Cehoslovacia

Lupta ce s'a dat între aceste două adus victoria Germaniei, deși jucătorii cehoslovaci au opus mare rezistență Kozeluch care bate în simplu pe adversarii dar pierde în dublu.

În prima zi Kozeluch învinge luptă înverșunată pe Trotzheim cu 4:6, 4:6, 6:4, 6:2, 6:4. I. domni Grandy—Rahe învinge pe Kozeluch 6:3, 3:6, 6:4, 6:3.

A treia zi Rahe învinge pe Kozeluch 6:4, 6:2, 4:6, 6:1. Această victorie echipei germane. Kozeluch Grandy cu 6:1, 6:2, 4:6, 7:5.

Cețiți și răspândiți Tribuna Noastră

Reclama e sufletul comerțului

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)